

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/61/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2516202376
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Hýbelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2516202376.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Silvie Hýbelovej a členov Mgr. Fedora Benku a Mgr. Kataríny Arnouldovej, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: T. P., nar. XX.X.XXXX, zastúpený procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny F., deti rodičov: N. P., nar. X.XX.XXXX, bytom M. XXX/XX, S., právne zastúpená: JUDr. Jana Brišková Dominová, advokátka, so sídlom Štefánikova 6453/2C, Piešťany, a H. P., nar. XX.X.XXXX, bytom F. XXXX/XX, F., o návrhu matky na zvýšenie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Piešťany zo dňa 18. januára 2018, č.k. 9P/23/2016-195 v spojení s dopĺňacím rozsudkom Okresného súdu Piešťany zo dňa 15. marca 2018, č.k. 9P/23/2016-218, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zvýšenia výživného mení tak, že výživné otca voči mal. T. sa zvyšuje zo sumy 80 eur na sumu 120 eur mesačne s účinnosťou od 10.2.2017 a v časti nedoplatku na zročnom výživnom mení tak, že nedoplatok za obdobie od 10.2.2017 do 31.1.2018 v sume 467,14 eur sa otcovi povoľuje uhradiť v splátkach po 20 eur mesačne spolu s bežným výživným počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Piešťany, č.k. 13P/141/2013-37 z 22.11.2013 v časti výšky výživného na mal. T..

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov tohto konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozsudkom napadnutým odvolaním prvým výrokom zvýšil vyživovaciu povinnosť otcovi k mal. T. zo sumy 80 eur mesačne na sumu 180 eur mesačne s účinnosťou od 10.02.2017, pričom dlh na splatnom výživnom za obdobie od 10.02.2017 do 31.01.2018 k mal. T. vo výške 1 167,86 eur otcovi povolil splácať do rúk matky popri bežnom výživnom mesačnými splátkami po 32,44 eur až do úplného vyrovnania dlhu tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia, druhým výrokom návrh otca na zníženie vyživovacej povinnosti k mal. T. zamietol a tretím výrokom rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, pričom v dopĺňacom rozsudku uviedol, že týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Piešťany, č.k. 13P/141/2013-37 z 22.11.2013 v časti výšky výživného určeného otcovi pre mal. T.. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil právne poukazom na ustanovenie § 62 ods. 1 až 5, § 75 ods. 1, 2, § 78 ods. 1, 3 zákona o rodine a § 231 Civilného sporového poriadku a § 52 Civilného mimosporového poriadku. Vecne súd prvej inštancie odôvodnil svoje rozhodnutie tým, že vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie za preukázané, že k zmene pomerov, akú má na mysli zákonné ustanovenie § 78 Zákona o rodine, došlo na strane maloletého dieťaťa, ako aj na strane oboch rodičov. Mal. T. mal v čase posledného rozhodovania o výživnom 10 rokov, navštevoval 4. ročník základnej školy, mal alergiu a atopický ekzém, s čím mala matka výdavky vo výške 10 eur mesačne. V čase podania návrhu na zvýšenie výživného matkou mal

maloletý 14 rokov, navštevoval 7. ročník základnej školy, stravoval sa v školskej jedálni, s čím má matka zvýšené výdavky vo výške 25 eur, tiež má výdavky na cestovné mal. T. vo výške 10 - 15 eur mesačne. Mal. T. má naďalej zdravotné problémy, keďže trpí alergiou, s čím má matka zvýšené výdavky vo výške 10 eur. Na základe uvedeného súd prvej inštancie v súlade s vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami dospel k záveru, že na strane maloletého T. od poslednej úpravy výživného došlo k podstatnej zmene pomerov v súvislosti s jeho vekom, keďže v čase podania návrhu bol maloletý o 4 roky starší, čím sa objektívne zvýšili náklady na uspokojenie jeho základných životných potrieb ako je strava, oblečenie, keďže potreby maloletého dieťaťa rastu úmerne s jeho vekom. Tým, že v čase podania návrhu matkou už maloletý navštevoval 8. ročník základnej školy, teda II. stupeň základnej školy, došlo tiež k ďalšej podstatnej zmene pomerov na jeho strane, s ktorou matke vznikajú ďalšie zvýšené výdavky na pokrytie odôvodnených potrieb maloletého (cestovné, strava v škole). Existenciu a odôvodnenosť uvedeného mal súd prvej inštancie za preukázané výsluchom matky, potvrdením o návšteve školy a obsahom spisu Okresného súdu Piešťany, sp. zn. 13P/141/2013. Čo sa týka zmeny pomerov na strane rodičov, súd prvej inštancie ich mal výsluchom a obsahom spisov Okresného súdu Piešťany, sp. zn. 13P/141/2013 a sp. zn. 9Pc/11/2016 za preukázané, že od posledného určenia výživného ku dňu podania návrhu matky u oboch rodičov došlo k zmene v počte vyživovacích povinností, keďže s účinnosťou od 01.09.2016 došlo u oboch rodičov k zániku ich vyživovacej povinnosti k plnoletému C., ktorý sa zamestnal, teda je schopný samostatne sa živiť. Výsluchom otca, ako aj ďalšími dokladmi a obsahom spisu Okresného súdu Piešťany, sp. zn. 13P/141/2013, mal súd prvej inštancie za preukázané, že na strane otca nedošlo k podstatnej zmene pomerov, čo sa týka jeho zárobkových pomerov, keďže je naďalej nezamestnaný, bez príjmu, brigádnicke si neprivyrába, v čase podania návrhu matkou ani nebol evidovaný na úrade práce, pretože 18.01.2017 bol vyradený na základe nespokojenosti. Následne bol zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie od 03.11.2017, ktorá v súčasnosti trvá. Otec bol pritom v období od 01.10.2014 do 29.02.2016 riadne zamestnaný u zamestnávateľa Q.. s priemerným čistým mesačným príjmom za obdobie od októbra 2014 do marca 2015 vo výške 427 eur mesačne, kedy na základe jeho žiadosti došlo k skončeniu pracovného pomeru dohodou k 29.02.2016. Otec pritom netrpí zdravotnými problémami, ktoré by mu objektívne bránili v možnosti sa zamestnať. Výsluchom matky, ďalšími dokladmi a obsahom spisu Okresného súdu Piešťany, sp. zn. 13P/141/2013 mal súd prvej inštancie za preukázané, že na jej strane došlo k podstatnej zmene pomerov týkajúcich sa zárobkových pomerov, nakoľko v čase posledného rozhodnutia o výživnom bola zamestnaná s priemerným čistým mesačným príjmom vo výške 350 eur mesačne, poberala od úradu práce príspevok na cestovné do práce cca vo výške 20,- eur mesačne. Teraz je tiež zamestnaná, v čase podania návrhu v období od septembra 2016 do decembra 2016 jej príjem činil 438 eur mesačne u zamestnávateľa B.., u zamestnávateľa X. F. v období od júna 2017 do septembra 2017 vo výške 463 eur mesačne a u zamestnávateľa Y.. v období od decembra 2016 do júna 2017 vo výške 365,36 eur mesačne, pričom v období od 18.07.2016 do 11.09.2016 bola evidovaná v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Súd potom na základe vyššie uvedeného v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami dospel k záveru, že zvýšenie vyživovacej povinnosti otcovi k mal. T. tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozsudku, je dôvodné. Pri zvýšení výživného súd prvej inštancie vychádzal zo skutočnosti, že otec má ukončené stredoškolské vzdelanie s výučným listom v odbore obrábač kovov. Z výpisov z internetových stránok ponúkajúcich prácu, doložených do spisu, vyplynulo, že na uvedených internetových stránkach bola ponúknutá práca na pozíciu obrábač kovov (t.j. práca, ktorá zodpovedá vzdelaniu a praxi otca), v mieste jeho trvalého pobytu, teda voľné pracovné miesta sú. Tiež sú voľné pracovné miesta na pozíciu operátor výroby, ktoré zodpovedajú vzdelaniu otca, ktorý tiež prejavil záujem o vykonávanie práce ako pomocný robotník. Preto súd prvej inštancie neprihliadal na skutočnosť, že otec je nezamestnaný, nakoľko na základe nespokojenosti bol k 18.01.2017 vyradený z evidencie uchádzačov o zamestnanie, kam bol opätovne zaradený až od 03.11.2017. Otec je pritom dlhodobo nezamestnaný, posledný pracovný pomer bol ukončený k 29.02.2016. Otec navrhol zníženie vyživovacej povinnosti z dôvodu, že bol zamestnávateľom prepustený zo zamestnania z dôvodu, že mu bol nariadený trest povinnej práce. Uvedené tvrdenia otca sú však nepravdivé, nakoľko k skončeniu pracovného pomeru došlo na základe jeho žiadosti, trest povinnej práce vo výmere 150 hodín mu bol nariadený až 14.04.2016, pričom prácu mal vykonávať vo voľnom čase jeden deň v týždni v rozsahu 4 - 8 hodín, celkom 20 hodín mesačne. Otec v ďalšom období pritom ani nevyužil možnosť rekvalifikácie. Na základe uvedeného preto súd prvej inštancie v súlade s § 75 ods. 1 zákona o rodine vychádzal z príjmu otca, ktorý by mohol dosahovať, t. j. vo výške 837 eur - 920 eur mesačne v hrubom (vychádzajúc z prieskumu platov za rok 2017, ktoré sa nachádza v spise, ako i zo súdnej praxe). Súd prvej inštancie tiež dopĺňa, že ani v prípade, pokiaľ by pomery na strane matky boli natoľko priaznivé, že by táto mohla zabezpečovať výživu mal. dieťaťa v celom rozsahu z vlastných prostriedkov, tak táto skutočnosť samotná otca nezbavuje platenia

výživného pri rešpektovaní zásady uvedenej v ustanovení § 62 ods. 2 zákona o rodine, podľa ktorej obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Hoci matka titulom vyporiadania BSM nadobudla rodinný dom, prevzala aj povinnosť splácať hypotéku, ktorá bola rodičom poskytnutá za trvania manželstva za účelom prerábky predmetného rodinného domu, pričom zároveň došlo k splateniu dlhu otca na splatnom výživnom vo vzťahu k synovi C. a mal. T.. S prihliadnutím na uvedené, ako aj na možnosti a schopnosti povinného otca, potom súd prvej inštancie otcovi zvýšil jeho vyživovaciu povinnosť k mal. T. zo sumy 80 eur mesačne na sumu 180 eur mesačne odo dňa podania návrhu matkou, kedy boli podstatne zmenené pomery na strane mal. T., tým, že je starší o 4 roky a navštevuje už druhý stupeň základnej školy, ako aj s prihliadnutím na skutočnosť, že otcovi bola s účinnosťou od 01.09.2016 zrušená jeho vyživovacia povinnosť k synovi C. vo výške 100 eur mesačne. Výška zvýšenej vyživovacej povinnosti bola zároveň určená v súlade s rozhodovacou praxou odvolacieho súdu, podľa ktorej výživné možno určiť ako 25% - 30% z príjmu povinného rodiča na všetky jeho vyživovacie povinnosti. S poukazom na uvedené dôvody zvýšenia vyživovacej povinnosti otca k mal. T. súd prvej inštancie potom návrh otca na zníženie jeho vyživovacej povinnosti ako nedôvodný zamietol.

2. Súd prvej inštancie otcovi zvýšil výživné pre mal. T. s účinnosťou od 10.02.2017 zo sumy 80 eur mesačne na 180 eur mesačne, teda otcovi vznikol dlh na splatnom výživnom vo výške 1.167,86 eur za obdobie od 10.02.2017 do 31.01.2017, t.j. od 10.02.2017 do 28.02.2017, t.j. 19 dní po 3,57 eur denne (rozdiel medzi zvýšeným a pôvodne určeným výživným 100 eur mesačne počas 28 dní vo februári 2017) ... spolu 67,83 eur + výživné od 01.03.2017 do 31.01.2017, t.j. 11 mesiacov x 100 eur ... 1.100 eur, celkom spolu 1.167,86 eur. Tento dlh súd otcovi povolil splácať mesačnými splátkami vo výške 32,44 eur spolu s bežným výživným pod následkom splatnosti celého plnenia v prípade neuhradenia splatnej splátky s tým, že uvedené mesačné splátky súd prvej inštancie považoval za primerané s ohľadom na výšku zvýšeného výživného, na výšku ročného nedoplatku, zárobkové a majetkové pomery povinného otca, pričom k splateniu nedoplatku dôjde v zmysle ustálenej judikatúry do 36 mesiacov. O náhrade trov konania súd rozhodol v zmysle § 52 Civilného mimosporového poriadku.

3. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podal otec odvolanie v plnom rozsahu. Svoje odvolanie odôvodnil tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Zhrnul stručne obsah napadnutého rozsudku. Odporkyňa celú dobu súd zavádzala a neuvádzala pravdivé skutočnosti. Nie je pravda, že odporkyňa býva sama so synmi v rodinnom dome v S., ul. M. XXX/XX, na ktorý platí hypotéku 83 eur mesačne. Taktiež nie je pravda, že mal. T. musí dochádzať autobusom do školy do Q., čo má činiť mesačne 15 eur a taktiež nie je pravda, že je alergik alebo astmatik, ktorý potrebuje mesačne 10 eur na lieky. Odporkyňa už v čase súdneho pojednávania veľmi dobre vedela, že dom predáva, nakoľko to už dlhšiu dobu plánovala a tak sa aj dňa 6.2.2018 stalo. Dom predala p. W., čím vyplatila hypotéku, takže žiadnych 83 eur za hypotéku, ani 80 eur za plyn ani 40 eur za elektrinu mesačne nikomu platiť nemusí. Odporkyňa žije už od októbra 2017 v spoločnej domácnosti so svojim snúbencom S. T. a synmi T. a C. vo Q. v byte svojho snúbenca pána T., za ktorého sa len tak mimochodom bude v máji vydávať. Pán T. je kamionista, ktorý sa vyjadril, že on ich všetkých uživil a odo mňa nepotrebujú nič. Čo sa týka mal. T., ten má teraz školu 5 min od domu, čiže nemá žiadne výdavky na cestovné a pokiaľ viem, tak ako alergika tak aj astma mu ustúpili ešte v čase ich spoločného manželstva s odporkyňou, čo si aj overoval u T. alergiológičky MUDr. O., ktorá T. už niekoľko rokov nevidela. C. BSM prenechal odporkyni dom v S., čím dúfal, že takto zabezpečí synov do budúcnosti. Ona však nedbala a aj to posledné, čo synom po ňom zostalo, predala. O to viac ho to mrzí, že sám ten dom budoval pre synov niekedy aj do štvrtej do rána a unavený vstával ráno do práce, zatiaľ čo odporkyňa nikde nepracovala. Musel stíhať všetko sám. Dokonca musel odísť aj do zahraničia na 4 roky, len aby stíhali splácať, čo mali. To sa mu však stalo osudným. Odporkyňa si našla milenca a po jeho návrate už bolo všetko inak. Musel odísť doslova s jednou igelitkou v ruke do podnájmu. Časom si našiel priateľku, ktorá ho živila, dávala mu všetko. Dnes už ani to nie je pravda, rozišli sa. Jej exmanžel je podnikateľ s miliónovými príjmami a mesačne jej platil 160 eur výživné na jedno dieťa. Ako príde k tomu, že ako nezamestnaný má platiť 180+32,44 mesačne? Nebráni sa platiť na syna výživné, ale nie sumu, ktorú mu určil súd, pretože aj keď sa zamestná, tak pri dnešných mzdách platených robotníkom, nemá šancu určenú výšku výživného uhrádzať. Keďže zostal sám, musí si nájsť podnájom, čo dnes nie sú malé sumy, ďalej musí zostať jemu niečo na živobytie, zaplatenie nájmu + energie a kde je výživné? Zostal sám, bez bývania, bez finančných prostriedkov iba s nepojazdným takmer odpísaným autom a ďalšími dlhmi. Za auto dlhuje 165 eur na TK a 165 eur na EK a na zdravotnej poisťovni ani nevie. Nehovoriac o tom, koľko zostal dlžný jeho expriateľke. Mal za to, že matke maloletého sa podstatne zlepšili pomery výrazne k lepšiemu,

preto nevidí žiadny dôvod na tak obrovské zvýšenie výživného na mal. T., z 80 eur na 180 + 32,44 eur mesačne. Ešte raz podotkol, že jeho podmienky sa naďalej nelepšia, stále je nezamestnaný bez akéhokoľvek príjmu. Ako súd povedal, v prvom rade sa prihliada na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Má záujem sa zamestnať, no bohužiaľ odbor v ktorom je vyučený dnes vyžaduje v prvom rade prácu s PC a to absolútne neovláda. Naďalej trval na znížení výživného na mal. T.. Je ochotný platiť mesačne na mal. T. maximálne 50 eur, viac mu jeho pomery naozaj nedovoľujú.

4. Vyjadrenie k odvolaniu podal kolízny opatrovník. Uviedol, že pri určení výšky výživného sa vychádzalo z príjmu oboch rodičov, ich možností a schopností, majetkových pomerov a predovšetkým z potrieb maloletého. Určená výška výživného je v záujme maloletého, preto odporúča rozsudok prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť.

5. Vyjadrenie k odvolaniu podal právny zástupca matky. Uviedol, že otec neuviedol žiaden zo zákonom stanovených odvolacích dôvodov, ktoré súd I. inštancie uviedol aj v poučení rozsudku. Matka nepopiera, že rodinný dom v S. v 02/2018 predala, nakoľko dom si vyžadoval opravu a rekonštrukciu, rovnako ako ja ďalšie udržiavacie práce, na čo matka nemala ani finančné prostriedky a ani potrebnú pomoc a preto vzhľadom na všetky okolnosti zvolila predaj. Po predaji domu vyplatila zostatok hypotéky a vrátila rodičom pôžičku, ktorú jej poskytli za účelom vyplatenia dlhov otca v čase uzavretia dohody o vyporiadaní BSM zo dňa 24.6.2016, spolu vo výške cca 13.000 eur. Matka v súčasnosti býva s deťmi v 3 izbovom byte svojho priateľa (nie však od 10/2017, ako uvádza otec v odvolaní). Dôvodom presťahovania sa, bol práve predaj domu v S., avšak svoju bytovú otázku ako aj bytovú otázku synov plánuje matka riešiť. Súčasné náklady spojené s užívaním tohto bytu sú nasledovné - úhrady správcovi vo výške 187,26 eur, elektrina vo výške 70 eur mesačne, plyn vo výške 80 eur, komunálny odpad vo výške cca 7 eur mesačne, internet vo výške 16,60 eur (ktorý využíva mal. T. pre potreby vyučovania). Pričom matka uhrádza alikvotnú časť nákladov vo výške 180 eur mesačne za seba a mal. T.. Teda v skutočnosti nedošlo k poníženiu jej nákladov na bývanie, ako sa to otec snažil zrejme v odvolaní deklarovať. Nie je pravdivé tvrdenie otca, že matka sa v máji 2018 vydala za svojho priateľa. T. nemá náklady s dochádzaním do školy vo výške 10 eur až 15 eur mesačne, nakoľko býva v mieste, kde má aj školu, avšak nejde o takú podstatnú zmenu, ktorá by mala vplyv na výšku výživného. Tvrdenie, že mal. T. nie je alergik a nemá ekzém neobstojí, nakoľko týmito diagnózami trpí dlhodobo a otec by to mal vedieť. Fakt, že si otec overoval u alergiológičky MUDr. O. a tá mal. T. vraj niekoľko rokov nevidela je možná, nakoľko mal. T. už dlhodobo nenavštevuje jej ambulanciu. Otec uvádza, že formou BSM prenechal matke dom v S., čím dúfal, že takto zabezpečí synov do budúcnosti, avšak opomenul uviesť základné fakty, a to, že k dohode o vyporiadaní BSM pristúpil až po tom, čo matka za neho musela zaplatiť všetky dlhy a exekúcie, nakoľko mala dôvodnú obavu z toho, že by o majetok nezodpovedaným prístupom otca prišli. Teda otec sa iba snaží umelo navodiť situáciu, že matka získala viac zo spoločného majetku a mali sa jej zlepšiť pomery. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil schopnosti a možnosti otca ohľadne jeho zamestnania a hľadania si práce. Súd prvej inštancie potom vychádzal pri určení výživného správne z priemerného platu, ktorý by mohol dosahovať, ak by sa riadne zamestnal. Opakovane zdôrazňoval, že z vykonaného dokazovania je zrejmé, že otec ukončil prácu na základe jeho žiadosti dohodou dňa 29.2.2016, okrem toho bol následne z úradu práce vyradený pre nespokojnosť a súd rovnako zistil, že otec sa nezúčastnil žiadneho rekvalifikačného kurzu a neprejavil o ne ani záujem. Taktiež bolo z vykonaného dokazovania zrejmé, že otec bol uznaný vinným z prečinu zanedbania povinnej výživy a trestným rozkazom zo dňa 14.4.2016 odsúdený k trestu povinnej práce vo výmere 150 hodín. Podľa vyjadrenia otca v odvolaní sa už rozišiel s priateľkou, keďže sa nemohla pozerať na nespravodlivosť, ktorá podľa otca spočíva v tom, že má na svojho 15 ročného syna platiť výživného vo výške 180 eur mesačne. Matka však disponuje informáciou, že to nie je pravda a dokonca má vedomosť o tom, že s priateľkou ide v júni na dovolenku do L.. Výživné na mal. T. je jediná povinnosť otca, ktorú si voči synovi má plniť, nakoľko sa roky s deťmi nestretáva, nezaujíma sa o nich a celú ťarchu nielen osobnej starostlivosti o 2 dospievajúcich chlapcov (varenie, pranie, žehlenie, starostlivosť o dom a záhradu), ale najmä o ich výchovu prenechal na matku. Súd I. inštancie správne vyhodnotil aj fakt, že otcovi odpadla jedna vyživovacia povinnosť a to k plnoletému synovi C., na ktorého bol povinný uhrádzať výživné vo výške 100 eur mesačne, čím došlo tiež k zmene majetkových pomerov na strane otca, ktoré zdôvodňujú zvýšenie výživného na mal. T.. Aj keď otec uvádza, že je v jeho schopnostiach uhrádzať na mal. T. výživné vo výške 50 eur mesačne, je zrejmé, že tak vôbec nerobí, keď za celý rok 2018 uhradil na jeho výživu sumu vo výške 70 eur, čo nie je ani zákonom určené minimálne výživné. Navrhol, aby Krajský súd v Trnave napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

6. Matka k vyjadreniu opatrovníka k odvolaniu uviedla, že s predmetným vyjadrením opatrovníka súhlasí.

7. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací vo veci rozhodoval podľa ustanovení zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) účinného od 1.7.2016, ktorým bol zrušený doterajší zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok. Po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou - účastníkom, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané, proti rozhodnutiu proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP) po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP v spojení s § 62 ods. 1 zákon č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok, ďalej len CMP) preskúmal napadnutý rozsudok bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP) bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), postupom tak, že na úradnej tabuli súdu oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie otca je v časti zvýšenia výživného dôvodné a napadnutý rozsudok v tejto časti je potrebné podľa § 388 CSP zmeniť.

8. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp.zn. 9P/23/2016 je rozhodovanie o návrhu otca na zníženie výživného pre mal. dieťa a o návrhu matky na zvýšenie výživného pre mal. dieťa.

9. Predmetom odvolacieho konania je posúdenie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým zvýšil výživovaciú povinnosť otcovi k mal. T. zo sumy 80 eur mesačne na sumu 180 eur mesačne s účinnosťou od 10.02.2017, pričom dlh na splatnom výživnom za obdobie od 10.02.2017 do 31.01.2018 k mal. T. vo výške 1.167,86 eur otcovi povolil splácať do rúk matky popri bežnom výživnom mesačnými splátkami po 32,44 eur až do úplného vyrovnania dlhu tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia, druhým výrokom návrh otca na zníženie výživovacej povinnosti k mal. T. zamietol a tretím výrokom rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, pričom týmto sa zmenil rozsudok Okresného súdu Piešťany, č.k. 13P/141/2013-37 z 22.11.2013 v časti výšky výživného určeného otcovi pre mal. T..

10. Odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie podmienok na určenie výživného, keď súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu a na jeho základe dospel k správnym skutkovým zisteniam, avšak z právneho hľadiska nesprávne dospel k záveru, že určená výška výživného zodpovedá schopnostiam otca a potrebám maloletého T..

11. „Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je zákonnou povinnosťou zaťažujúcou obidvoch rodičov bez ohľadu na to, či sa dieťa narodilo v manželstve alebo mimo neho. Zahŕňa v sebe komplexné uspokojenie životných potrieb dieťaťa, ktoré sú potrebné pre jeho všestranný telesný a duševný vývoj, a trvá až do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Rozvod alebo rozchod rodičov nič nemení na tom, že na zabezpečení úhrady potrieb detí sa primárne podieľajú obaja rodičia, a že ich vyživovacia povinnosť k deťom pretrváva v zásade v rovnakom rozsahu. Rozsah tohto druhu vyživovacej povinnosti je daný právom dieťaťa podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Kritériá, ktoré sa uplatňujú pri určení jeho rozsahu, sú odôvodnené potreby oprávneného a schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Z toho vyplýva, že rodičia sa podieľajú na výžive svojho dieťaťa tak, ako to zodpovedá schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom každého z nich, a že sa pritom dopĺňajú tak, aby odôvodnené potreby dieťaťa boli náležite zabezpečené. Pokiaľ sú tieto potreby hradené aj z iných zdrojov, napríklad zo štátnych sociálnych dávok, v žiadnom prípade to neznamená zánik ich vyživovacej povinnosti k deťom. Vyživovaciú povinnosť si nemožno splniť poskytnutím či už tuzemskej alebo zahraničnej štátom vyplácanej sociálnej dávky účelovo určenej, pretože tieto nie sú náhradou rodinných príjmov, ale majú pomáhať riešiť štátom uznávané sociálne situácie. Nesprávnym by bol názor, podľa ktorého po priznaní sociálnych dávok by už maloleté dieťa nemalo mať právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov (že by nemalo právo na výživné zo strany rodičov). Prídavok na dieťa je štátna sociálna dávka, ktorou štát prispieva rodičovi či inej oprávnenej osobe na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa (por. § 1 ods. 2 zákona č. 600/2003 Z.z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov). Aj keď vyplácanie rodinných dávok (prídavkov na deti, vyrovnávacích dávok alebo ich doplatkov) nenahrádza plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom, predsa len ide o plnenia, ktoré sa musia dostať do sféry maloletého dieťaťa a sú spôsobilé zabezpečiť časť jeho odôvodnených potrieb, ktoré potom nemusia byť pokryté výživným zo strany rodičov. Súd pri určovaní výšky výživného pre maloleté dieťa musí preto prihliadať aj na to, do akej miery

sú potreby maloletého hradené z takýchto zdrojov.“ (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4Cdo/96/2017 zo dňa 23.5.2018)

12. „Zmyslom a účelom bežného výživného poskytovaného rodičom na základe povinnosti určenej ustanovením § 62 Zákona o rodine je pokrytie všetkých aktuálnych mesačných potrieb dieťaťa. Ide o vyjadrenie tzv. spotrebného charakteru bežného výživného. (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5 Cdo 101/2015 zo dňa 9.12.2015)

13. „Pre posúdenie schopností a možností rodiča v zmysle ustanovenia § 96 ods. 1 ZR nie sú rozhodujúce jeho skutočné zárobkové, prípadne aj majetkové, pomery, ale jeho reálne zárobkové, prípadne aj majetkové, možnosti, dané okrem iného jeho fyzickým stavom, nadaním, množstvom získaných vedomostí a pracovných skúseností a pod. Ak súd zistí, že rodič zmenil doterajšie zamestnanie za menej výhodné, starostlivo skúma, či sa tak stalo z dôležitého dôvodu (napr. zo zdravotných dôvodov, z dôvodu odchodu rodiča z funkcie, pre výkon ktorej nemá kvalifikáciu, z dôvodu organizačných zmien, zmeny bydliska); ak to tak nie je, vychádza z príjmov rodiča pred zmenou zamestnania.“ (R 27/1970, rozhodnutie Najvyššieho súdu sp.zn. 8 Cz 23/69 zo dňa 20.8.1969)

14. V zmysle § 75 ods. 1 veta prvá zákona o rodine, pri určení výživného súd prihliadne na odôvodnené potreby oprávneného ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Z vyššie uvedeného ustanovenia vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba základné nároky dieťaťa, ale sú dané širšie jednak potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopností žiť sa sám, schopností starať sa o seba a podobne. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom oprávneného (ako sú napr. liečebné náklady). Súd na ne musí pri určovaní výživného prihliadnuť. Na strane oprávneného sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, existencia a počet iných osôb povinných poskytovať výživu a ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery, počet nimi vyživovaných osôb a výška takéhoto výživného. Na strane povinného sa prihliada najmä na jeho schopnosti, teda faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Okrem toho je potrebné vždy vyhodnotiť i majetkové pomery oboch povinných rodičov. Táto kategória zahŕňa jednak majetok rodičov a jednak ich životný štandard, ktorým sa navonok prezentujú. Okrem uvedeného na strane povinného rodiča je vždy potrebné prihliadnuť k počtu, druhu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností a zároveň na okruh osôb, ktoré sú povinné týmto oprávneným poskytovať výživné, ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinných rodičov podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania vtedy, ak sa preukáže, že to bol rodič, ktorý sa vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku. V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré ho viedli k strate na príjmoch alebo majetku.

15. Po posúdení súdom prvej inštancie zistených a preukázaných možností, schopností a majetkových pomerov oboch rodičov maloletého T. s prihliadnutím na jeho odôvodnené potreby, odvolací súd dospel k záveru, že výživné je potrebné síce zvýšiť, ale v nižšej výške, a teda v nižšej výške bude aj povinnosť otca zaplatiť zročné výživné.

16. Podľa zaužívanej súdnej praxe platí, že výživné rodiča na všetky jeho deti by malo byť určené v rozmedzí 20 - 25% (vo výnimočných prípadoch až 30%)z jeho príjmu, čo súd prvej inštancie pri rozhodovaní o zvýšení výživného nedostatočne zohľadnil. Otec uviedol aj v konaní pred súdom prvej inštancie (č.l. 153) a aj v odvolacom konaní (č.l. 209), že dobre neovláda prácu s počítačom. Otec má 44 rokov, pričom v čase, keď sa otec vzdelával v škole, počítače ešte neboli všeobecne rozšírené, a teda neboli ani súčasťou výučby v školách. Okrem toho, ani dnes absolvent strednej školy s výučným listom v odbore obrábač kovov nie je vysoko špecializovaný na prácu s počítačom. Z uvedeného dôvodu v preskúmvanej veci v zmysle § 75 ods. 1 zákona o rodine nemožno na základe prieskumu platov za rok 2017 vychádzať z príjmu otca, ktorý by mohol dosahovať vo výške 837 eur - 920 eur mesačne v hrubom (č.l. 177). Keďže otec neovláda prácu s počítačom, pričom práca s počítačom je častou základnou požiadavkou pri obsadzovaní pracovnej pozície, je potrebné v zmysle § 75 ods. 1 zákona o rodine ustáliť,

že v prípade otca je reálne vychádzať z potvrdenia o príjme u posledného zamestnávateľa otca zo dňa 5.5.2015 (č.l. 107), ktorého zamestnania sa bez dôležitého dôvodu vzdal a očakávať príjem cca 450 až 500 eur mesačne v čistom.

17. Ďalšia relevantná skutočnosť je, že vyživovacia povinnosť otca voči plnoletému C. bola rozsudkom Okresného súdu Piešťany, č.k. 9Pc/11/2016-22 zo dňa 14.12.2017 zrušená. To zároveň znamená, že aj matke ubudla jedna zákonná vyživovacia povinnosť, nakoľko bola to matka, ktorá na pojednávaní zo dňa 28.11.2017 (č.l. 174) uviedla aj toto: „Syn C. žije s nami v spoločnej domácnosti. Je zamestnaný od septembra 2016 s príjmom vo výške viac ako 600 eur mesačne v čistom. Podieľa sa na výdavkoch na domácnosť tak, že mi prispieva na energie vo výške 120 eur.“ Ubudnutie jednej vyživovacej povinnosti sa musí pozitívne premietnuť nielen v prospech výšky vyživovacej povinnosti na maloletého T., ale aj v prospech výšky životnej úrovne otca. Vzhľadom na aktuálnu existenciu jednej vyživovacej povinnosti u otca je teda dôvodným pri určení výšky výživného vychádzať z príjmu otca 450 až 500 eur, z ktorého je suma 120 eur primeraná a to aj pri zohľadnení rozhodovacej praxe ohľadne výšky výživného v rozsahu 20 - 25% z príjmu povinného rodiča.

18. Odvolací súd mal za to, že je dôvodné, aby na maloletého T. bolo výživné určené vo výške 120 eur, pri súčasnom zohľadnení opodstatnených výdavkov maloletého T. veku maloletého T., ako aj pri zohľadnení výšky príjmu matky a tiež skutočnosti, že otec sa žiadnym iným spôsobom okrem súdom určenej výšky výživného na výchovu a výžive maloletého T. nepodieľa. Odvolací súd mal tiež zato, že sumu určeného výživného je v schopnostiach otca dieťaťa uhradiť bez toho, aby ohrozil uspokojovanie svojich základných životných potrieb, nakoľko otec je zaevidovaný v evidencii uchádzačov o zamestnanie (č.l. 161), a teda je na mieste odôvodnene očakávať, že otec bude v budúcnosti prijatý do pracovného pomeru. Na druhej strane takto určené výživné spolu s primeraným výživným od matky a prídavkami na dieťa (č.l. 114) umožní uspokojiť odôvodnené potreby maloletého T.

19. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti preto odvolací súd podľa § 388 CSP zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie tak, že otcovi zvýšil výživné na maloletého T. na sumu 120 eur mesačne.

20. Následne odvolací súd podľa § 388 CSP zmenil rozsudok aj v súvisiacej časti nedoplatku na zročnom výživnom, keď dlh na zročnom výživnom vzniknutý spätným zvýšením výživného pre maloletého T. a platením výživného otcom za rozhodné obdobie od 10.2.2017 do 31.1.2018 predstavuje sumu 467.14 eur (27,14 eur za 19 dní v mesiaci február 2017 a 11 mesiacov od marca 2017 do januára 2018 po 40 eur). Uvedené dlžné výživné uložil odvolací súd otcovi zaplatiť v súlade s ust. § 232 ods. 3, 4 CSP v splátkach po 20 eur mesačne spolu s bežným výživným s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia. Uvedené mesačné splátky odvolací súd považoval za primerané s ohľadom na výšku zvýšeného výživného, na výšku zročného nedoplatku, zárobkové a majetkové pomery otca, pričom časové rozloženie splátok neprekračuje obdobie 2 rokov.

21. O nároku na náhradu trov tohto konania rozhodol súd podľa § 52 CMP v spojení s § 396 ods. 2 CSP.

22. Uvedený rozsudok bol v senáte prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).